

polgár: kereskedő, iparos, földmives stb. ma nap már nem nélkülözhet.

Nekiünk szükségünk van nővel polgárookra, tehát szükségünk is van polgári iskolára.

A mi eddig csak mint óhaj lebegett előttiünk, az ma való. Az új iskola létrejött és annak alkalmából melegen üdvözljük első sorban Steinbach Antal kir. tan., tanfelügyelő urat, ki megyénk és városunk tanügyének emelésén ritka buzgalommal fáradozik, másod sorban pedig üdvözljük a városi képviselő testületet, mely nem késik áldozatot hozni, ha azt a tanügy, a kultura oltáiraire követelik. G.

A szív képzésről.

(HÁROM KÖZLEMÉNY.)

A „delmagyarországi tanítóegylet” közgyűlésén előadta:

Dienstl Emília.

(Vége.)

III.

Most a szülőknek azon neméről akarok szólni, kik a gyermekeket csak elkerülhetetlen bajnak tekintik, mivel már megvannak türik ugyan, hogy a világ szemét kitérítik, el is látják a legszükségesebbel — csak ne alkalmatlankodjanak. — Ezek az önző szülők. Az önző szülők hangoztatják legszívesebben a szabad nevelést, a gyermek nőjön fel a mint Isten alkotta, sajátton el környezetétől a mit, a mint és a mennyit szíve magába fogad, csak ne legyen vele vesződség.

Ilyen szülők legjobban örülnek, ha gyermekeiket nem is látják, azért a mennyire lehet lakásuknak legrejtettebb zugába utalják, idegenekre bizzák, legtöbb esetben a cselédség durva társalgásának és bánásmódjának teszik ki. Irtóznak a gyermekzajtól, ezen rettegett kötelességre intőtől pedig, mikor szülőkké lettek, visszaemlékezhetek saját gyermekkorukra, midőn ők is kellemes érzeteiknek kacagással vagy ujjongással, a kellemetleneknek vagy indultaknak sirással adtak kifejezést, tehát mindenestre zajosan bizonyítottak létezésüket.

De az önző szülők a gyermek kedély állapotának ezen nyilatkozataitól minél távolabbra menekülnek vagy legtöbb idejüket a házon kívül töltik vagy legkíméletlenebb módon pl. ijesztések, igazságtalan büntetések néha a legrútabb szidalmakkal törek-szenek gyermekeiket elhallgattatni. Pedig a gyermeknek hangos kedély nyilatkozata elég szer nyitna nekik utat szíveik mélyé-hez és alkalmat a jó csirák ápolására, a rossz hajlamok kiirtására, de ezen ut fáradságos és sok türelmet igényel, a türelemről pedig az önző szülők a társadalmi élvezetek nagy változatosságában már egészen le szoktak.

Elég baj ha sir, még kutassuk, hogy miért sir? — Így halljuk őket beszélni, — azért sir, mert rossz. Kérdem akkor is rossz, ha pl. fájdalmában sir, és menekvését reméli legbensőbb barátaitól, természetes vigasztalótól? — Nem kegyetlenség-e ilyenkor megkivánni, hogy némán szenvedjen? Vagy rossz-e akkor is, ha részvétből sir? — Olyankor nem fojtjuk-e el könyveivel mások iránti jobb érzelmét? — Akkor rossz a gyermek, ha pl. daczból, haragból vagy irigységből sir. De tanulja-e megkülönböz-tetni a jót a rosztól, ha minden alkalommal minden közelebbi vizsgálat nélkül elhallgat-tatjuk? Az önző szülők néha jó kedvökben vagy más szórakozás hiányában maguk köré gyűjtik gyermekeiket, de nem azért, hogy üdvös befolyást gyakorolhassanak rá-jok, hanem a mit szegény kicsikék, mint küiönös kitérítést örömmel vesznek, azt is az önző szülők hasznukra fordítják, mi-vel elbolondítják őket vagy incselkedésekkel bosszantják őket, hogy aztán könnyűhisze-műségükön vagy ingerlékenységükön ne-veessenek, mulassanak. De a gúnynak ezen áldozatai, midőn öntudatuk ebredezni kezd, megszegyenítve állanak ott, későbbben gya-nakodva, kételkedve hallgatják a szavakat, melyeket eddig mint sérthetetlen igazságot oly nagyra becsültek. Így természetes vezető nélkül és más támasz hiányában, legtöbb esetben magukra hagyatva hajlamaiknak, vágyaiknak szabad folyást engednek. Hogy mivé fejlődnek a jövőben azt a jó vagy rossz véletlennek, az őket az életbe kísérő társaságnak, jó vagy rossz természetöknek köszönhetik.

A társadalomban találkozunk sokszor ifju aggyastyánokkal, kik unottan tekintenek kö-rül a szép világban, kik fáradtan vánszo-

rognak tova az életnek már minden oldalról ismert utain, ezek gondatlan szülőikkel számolhatnának nyomorult létük miatt.

Találkozunk ott élős li, alattomos, gyana-kodó, kötekedő emberekkel is. Altaluk meg-károsított embertársak ne itéljétek el őket, hanem az elhibázott házi nevelésben keres-sétek rossz tulajdonságaik gyökereit! — Végre lássuk még a szívképzés állapotát a néposztályban, a társadalom azon alsóbb rétegeiben, melyek növendékeinknek zömét képezik.

Ott a szülőket részint kenyérkereseti el-foglaltságuk arra utalja, hogy gyermekeiket magukra hagyják, részint a nyomor miatti elkeseredés által vagy nemesebb érzelmek hiányában gyermekeiket durva, kíméletlen bánásmódban részesítik, honnan várhatnák tehát a szívnevelés befolyást. Ott a gyer-mek legtöbb esetben ösztönére van utalva, hajlamainak szabad tér nyílik szenvedé-lyekké fejlődni. Az anyja a vallás érzelmét annyiban keltette, hogy gyermekét már csecsemőkorában elvitte a templomba vagy búcsúra, míg otthon az Iste t káromló be-szédek, a babona erkölcsrontó befolyása alatt áll. A hazafiság érzelmé abban össz-pontosul, hogy a haza iránti kötelezettség fölötti zugolódást hallgatja. Az igazság jo-gosság, becsületnek érzelmei ott szunyadnak a gyermek szíve mélyében, míg a jó vé-letlen, néha még csak az iskola befolyása kelti őket és indítja helyes irányba. Azért találkozunk a néposztályban lépten nyomon az erkölcsi romlottság szomorító példáival.

De a távol láthatáron emelkedik már a felvilágosodás hajnalpirja, hála a magas kormány áldozatkészségének az iskolák javítása körüli fáradozásainak. Bölcs intéz-kedései, különösen utóbbi időben az óvodák és menhelyek felállításata, melyek oly sok elhanyagolt szívnek valóságos menedékhelyei lesznek: — jogosult reményeket keltenek bennünk néptanítóknak, hogy a szív neme-sítés nagy munkájában könnyítve lesz raj-tunk és közös akaratumk, közös erélyünk megfeszítésével még a néposztályban sem maradhat el a siker a szívnevelés terjesz-tésében.

A szülői házból lép a gyermek az isko-lába, már elbucszott életének legboldogabb korszakától, gondatlan kised éveitől. Nem ismeri még a szigorubb kötelesség érlelő sugarát azért lépi át oly örömmel az iskola küszöbét.

ran zsebre rakhatják. Huszezer méternyire feynyuló hegyekre tehetnek kirándulásokat, melyek csucsain is nyár idején a legszebb fúra virul s virágjuk egy szirma elég arra, hogy betakaródzunk vele. S a darazsak, melyek e virányokon zsonganak, megannyi szuszogó gőzmozdony, melyek a kimondhat-lanul ozonos levegőben elevenező pontok-ként libegnek tova (?) . . .

* * *

A Vénus megállapodásunk második pontja, e földünkön látható gyönyörű bolygócsillag, mely szépségért kapta nevét. Ahitozva szem-leljük innét s dicsőítjük, mint hajnali csil-lagunkat, ábrándjainkba foglaljuk sőt a népek ősei leborulva imádtak.

Miyy csalódás? . . . Zordon világ, melynek évszakai erőszakosan, mérséktelenül válto-koznak, agyonkinozva lakóit, hasonlítva a szép asszonyhoz, ki szív helyett jeget rejt magában. A Vénus tengelye csaknem kétszer annyira hajlik pályájához s így a nap su-garai sokkal hevesebb változásokat idéznek rajta elő. Földi lakóink élete örökös kin-lódás lenne e bolygón, folyton menekülve a roppant hőségéből a roppant hidegbe és megfordítva, sehol sem találva nyugtot Mintha az éjszaksark törpe lakóit s a forró-öv négereit képzelnök egy fajba össze olvasztva, kik e világ minden szeszélyét kiállani képesek . . . E bolygó nagyon hasonlít földünkhöz, forgása s így nappalai-nak és éjszakáinak beosztása, nagysága, sulya és sűrűsége kevésben különbözik, őt is környezi a légkör, mely nélkül élettelen volna, de lakói, állat- és növényvilága, a

mienkhez képest más lehet, hogy milyen, arról földi halandó nem ítélni.

* * *

Földünkön vagyunk, ő a harmadik pont, mely utunkba esik, ez a kedves világ, mely talán a teremésben a középutat mu-tatja, melyen minden ugy a legjobban van a mint van, mert a teremtő bölcsesége tudta, hogy mi nagyon kényesek vagyunk s talán kedvünkben akart járni. Mielőtt azonban földünk összes titkait megismernök (vajmi kevés a mit ismerünk!), folytassuk utunkat, hogy a többi bolygó sajátosságairól is tudomást szerezve, sorsunkban megnyugodjunk s innen többé el ne kíváncsozzunk.

A Ur keze mindennek megadta saját környezetét, a forró öv pálmáját megöli a hideg, a vizek halait a száraz, a lég pillan-góit a viz, s mindezt öntudatosan tevő. Mert az ő akarata, hogy minden világa be-népesítve legyen. S így kell, hogy a többi bolygóknak is legyen életük, bár létfel-tételük a miennkel össze nem egyeztethető, — csak egy látszik hozzánk egészen hason-lónak, mintha csak földünk ikertestvéreként lökett volna a nap által az ürbe s ez a Mars.

A földi-világ tudósainak szeme rajta függ; keressük mi is fel.

* * *

Csöndes estét választottunk, hogy a lég annál nyugodtabb legyen s figyelésünket ne zavarja. Az égbolt déli oldalán mintegy csil-lagok közé dobott parázs látszik a Mars, földünk e második kiadása. Elsőbben csak a vörös szín tűnik fel, mely némely helyen

erősebben látszik; közeledve hozzá, a vörös színén sötét foltok jelennek meg, majd az éppen felénk hajló sarkon egy kis, fényesen ragyogó folt. A közép vörösségű részek mu-tatják a szárazföldet, a sötét foltok a ten-gert s a világosan ragyogó foltok a sarki hó- és jégmezőket. További figyelés azt is mutatja, hogy a mit látunk lassankint elhajlik, a mi jele annak, hogy ez égi test forog saját tengelye körül s egyszersmind utmutatónak forgási tartamának meghatáro-zására.

A Marson, ugy látjuk, több a szárazföld, mint a tenger, holott földünkön ez utóbbi tulnyomó; a Mars térképén legalabb roppant szakgatott földterületek vannak, sziget sziget mellett (melyek legnagyobbjai: Kopernikus földje, Huygen, Herschel, Secchi, Tycho föld-jei) közöttük tömérdek finom összekötő vo-nallal, mint megannyi mesterséges csator-nák, melyek azonban tengeri csatornáink szélességével vetélkednek. Önkéntelenül is arra kell gondolnunk, hogy a Mars lakói óriási lecsapolásokkal nyerték e renetek száraz területeket, melyek között mester-séges csatornákat vontak, mely területek azonban földi megfigyeléseink szerint idő-közönkint teljesen víz alá kerülnek s az áradásokat mutatják a Marson. (Van-e jó szív, mely a szegényeken ott is könyörül?)

S ez árvizeknek is meg van magyaráza-tuk; a Mars számításunk szerint 1 év 322 nap alatt fordul a nap körül s így ott az év tartama csaknem megegyeszer oly hosszú, mint nálunk, a nyár is tehát kétszer hosz-szabb s így a nap bőségesen megolvaszt-hatja a sarkok jégét, annyira, hogy azok

A lelkiismeretes szülő könyezve búcsúzik gyermekétől, mivel most kíséri el az életnek első komolyabb lépésén, hanem teljes bizalommal azon biztos reménnyel adja át megkezdett remekművét a tanítónak, hogy ezentúl közösen fognak dolgozni annak sikerén.

A gyenge szülőnek még dusabban folynak könyei a fölötti aggodalmában, ezentúl menyü kinnak lesz kis kedvenczök kitéve a szigorú tanító szivtelen bánásmódja által. Állítja hogy rendkívül tehetség, csak igen gyenge szíve van azért kiméletesen bánják vele.

Az önző szülő örömmel hozza gyermekét néha még a törvényes kor előtt azon megjegyzéssel: „Legalább nem alkalmatlanok dik otthon“.

A néposztály szülője végre erőltetve, zugolódva hozza, mivel már nagyocská gyermekével elveszti házőrzőjét, szolgáját.

Ilyen tarka-barka sereg előtt állunk mi néptanítók. Kettős működés vár reánk: az ész felvilágosítása és a szív nemesítése.

Eötvös mesterünk mondja: „A viszony az ész és szív az elme és kedélyünk között ahhoz hasonló, mely a melegség és világosság között létezik. Annyira együtt nyilatkoznak többnyire, hogy látszó különbségek mellett mégis azon gondolatra jutunk nem egy és ugyanazon kutfőből erednek-e? —

Ezen bölcs mondás szerint kettős működésünk egybe olvad, az egyesítő kapcsolatot pedig magunkban kell keresnünk. Csak a mi szívből jön az szó a szívhez. Nemesített érzelmeink azaz szívbéli műveltségünk hivatászeretünk hamar feltalálják velünk az utat, melyen a gyermek-t a szíven át az ismeretek tömkelegébe kell vezetnünk.

Az elemi tananyag minden ága a természetből van merítve. Hol nyílik meg öröme a szív, mint Isten szép kertjében, a természetben.

Alljunk tehát jóakarólag, türelemmel növendekseregünk elébe, akkor minden ismeretágunk bőven kínál meg szívhez szóló anyagával. Az ismeretbővítés maga mi lenne más, mint szívnemesítés.

Szójunk meggyőződéssel, lelkesedéssel a vallásról, kedves hazánkról, járjunk elől az erények útján és növendékeinknek megkönnyítve munkájukat szerezzük meg nekik a teljesített kötelesség, a nyugodt lelkiismeret boldogító érzetét.

Ne tartsuk mindig csak saját álláspontunkat szem előtt, hanem számítsunk a gyermek kedélyvilágával is. Vessük el a tulszigoru figyelemzést, azon dermesztő, rideg nevelő-eszközt, helyette hallgassuk szívünk szelidebb szövegét, legyen következetességünk, nemes komolyságunk figyelmező eszközünk. Ugy elnyerjük majd a szív és kedély nemesítés terén legszebb jutalmunkat, növendékeink bizalmát, és nyitva áll előttünk azon kis világ, mely a házi nevelés hű tükre; most már hasznunkra fordíthatjuk az ott talált jót, és oktató szavainkkal esetleg ellensúlyozhatjuk az elhibázott házi nevelés káros befolyását.

Ereszkedjünk le kis gyermekeseregünkhöz, buzdítsuk őket példánk által, hogy nemesak magukért, hanem egymásért is szívesen fáradjanak, kössük le figyeimünket vonzó tanításunkkal, ébresztsük és ápoljuk munkáságukat, keltsük érdekelttségüket az egyes ismeretágak iránt, úgy a közös érdekekben majd egyesülnek és az egyetértés a kölcsönös szeretet lánczai majd körülövezik őket.

Akkor állunk egy valláserkölcsileg művelődő kis minta társadalom élén, akkor remélhetünk úgy a továbbképzésre, mint az életnek is kellőleg előkészített minden jóra hajlandó szíveket átszolgáltathatni. A láncz, mely azt a kis társadalmat összefűzi az iskola falain belül, mint eltörölhetetlen emlék, meghagyja az összetartás, kölcsönös szeretet mély gyökereit, melyek sohasem szűnnek meg szívnemesítő gyümölcseiket hozni.

Mindnyájunkat egy és ugyanazon nagy jutalom elnyerése lelkesít, buzdít. Támogatások tehát, ti szülők, gyermekeiteknek jelenlegi pillanatnyi örömeik miatt, ne áldozzatok fel jövőjüket! Tartsátok szem előtt: Csak a ki nélkülözni bír, az lehet valóban boldog.

Lépjétek velünk tanítókkal egységre. Minden tanító örömmel küzköd, minden erejétől telhetőleg fárad, dolgozik, mivel a költő szavaival kifejezve:

Csak egy óhajást rejt s mond szíve szája,
Boldoguljon a magyar hazája!

HIREK.

A király születésnapját az ünnephez méltó fényvel és díszszel ülte meg városunk lakossága. Az ünnep előestéjén, esti 6 órakor az izraelita templomban istentisztelet volt, melyben részt vett Rónay Jenő, kir.

tan., alispán vezetése alatt a vármegye s Krsztics polgármester vezetése alatt Nagybecskerek város tiszikara, továbbá Szerdics alezredes vezetése alatt a helyőrség tiszikara, a kir. törvényszék, a m. kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői kara Mallassz. hely. pénzügyigazgatóval az élén, s ezenkívül nagyszámú előkelő közönség. Az ünnepély kimagasló pontját dr. Klein Mór főrabbi lendülete s ünnepi beszéde képezte, melynek befejezte után az énekkar előbb Kölcsey Hymnusát, majd a Szózatot énekelte el. Este úgy a főtér, mint a főutca teljesen ki volt világítva, s fel volt lobogóva Nyolcz óra után faklyásmenet vonult végig az utcákon zenével, roppant néptömegektől kísérvé, s miután megkerülte a főtér, a megyeházánál, az alispán lakása előtt állott meg, a hol a zenekar a hymnust zúdította rá. Majd háromszor egymásután hangzott fel az egybegyűlt, néptömeg ajkáról: „Eljen a király“. Es a sokaság, a király lelkes éltetése közben lassanként szétoszlott. E hó 18 án délelőtt 9 órakor a református templomban, 10 órakor a róm. kath. templomban és 11 órakor a gör. kel. templomban tartatott ő Felsege születésnapja alkalmából díszistenítésztelet, melyen szintén valamennyi polgári és katonai hatóság képviselve volt. Különösen fényes volt az istenítésztelet a róm. kath. templomban, a hol Schäffer Antal, pápai kamarás, apátplebános czelebrált fényes papi segédlettel.

Szent-István napját, az egyetlen magyar nemzeti ünnepet fényesen ünnepelte meg városunk közönsége. Az ünnep előestéjén a főtevezát, valamint a főtér fellobogózták és kivilágították. Az ünnepély napján pedig egy a református, mint a róm. kath. templomban díszistenítésztelet tartatott. Ez utóbbi helyen az egyházi szónoklatot Sók a segédlelkész mondta, a misén pedig Schäffer Antal, pápai kamarás, apátplebános czelebrált. Az istenítészteleten mindket helyen megjelent a vármegye s Nagybecskerek város tiszikara, a kir. törvényszék, pénzügyigazg., a helyőrség tiszikara és nagyszámú előkelő közönség.

Ezüstlakodalom Gyéren. Pompás ünnepély folyt le e hó 15-en Gyéren, Gyertyánffy János földbirtokosnak vendégszeretetről messze földön híres kastélyában. E napon ünnepelték ugyanis Gyertyánffy

időnként hó- és jégmentesek maradnak, reázdítva felesleges vizüket a lapályokra.

Az évszakok a Mars-lakóknál előnyösebben váltakoznak, mint nálunk. Ott a tavasz és nyár 372 napig tart, az őszi és tél pedig csak 296 ig; ők 76 nappal tovább élvezhetik természetük felvirulását... De minő virulás! Mig náunk a természet zöld borsosnyos köntösében pompázik, melyhez a légkör kék színe járulván, földünket mint bolygót a szomszéd bolygók egén zöldeskék fényben mutatja, a Marson rozsdasvörös színt áraszt; az ő földjének alap-zíne, fái, pázsitjai, erdeinek lombjai mind sápadt vöröses színek. A zöld ama remek változatai helyett, melyek szemünknek annyi gyönyört adnak, ott mindenütt életunt sápadtság uralodik, mintha örökös őszi hervadás özt járnánk... Figyeljük csak meg a felhőmályba tett növényt, napról-napra sárgul; a Mars 76 millió kilométerrel távolabb kereng a naptól s egy valamivel kevesebb fényt nyer már, mint földünk, e fény talán csak arra elegendő, hogy a fák levelét s a füveket sárgászörsre fesse, s a chlorophil, mely növényzetünket szívesen tarkítja ott más színekben uralkodik... El-épzeltük az ottani életet... a népek millióinak szövevényét, mely csak egy csele ismer, a tudomány fejlesztéjét, mely az ipart a tökélyre emeli, mely földjének minden pontját műveli, mely csodás városokat emelt s a háboruk véres gyilkolásai helyett a felebaráti szeretetet hirdeti... mely az ést roppant fejlettségre fokozta s egyesült erővel mesés műveket létesített... az ő vívmányuk koronája az lesz, midőn egy-

szerre egy különös gépezet száll le földünkre, melyet az elektromosság fokozott ereje a bolygók vonzerején túl is képes röpteni, s a melyből egy kíváncsi marsbeli angol turista fog legnagyobb meglepetésünkre kiszállni, a ki fogadásból eljött hozánk, hogy megnézze, mit csinálunk s hirt vigyen rólunk...

A kis bolygók kerülnének sorra, a Mars és Jupiter közt kerengő e miniature világok, melyekről hogy fogalmat nyerhessünk, a mindenség térképén olyba vehetnők, mint ott világresztünk mellett a csendes oceán parányi szigeteit. A mi távfutóink egy nap alatt három ily világot is befuthatnának, ha ugyan futhatnának, mert hisz a futás közben kifejelett ugrással az ott létező csekély súly folytán kiszökelnének az űrbe.

Mintha egy szetrobbant bolygó roncsai volnának, oly tömegben kerengenek a pörkörüli pályáikon; a legnagyobb, Ceres, néha szabad szemmel is látható s 1801. évben fedeztetett fel Piazzii olasz csillagász által. Ettől fogva a csillagászok figyelme a pontra irányult s lassankint egy csomóban 100 bolygót fedeztek fel, sőt ne csodálkozzunk, ha a hirt pörkban új és új ily felfedezések ról olvassunk.

Körforgásuk ideje változó: a Ceres 1681 nap alatt fordul a nap körül, a Pallas 685, a Juno 1592, a Vesta 1326 nap alatt stb.

Van-e életük, van-e természetük e bolygóknak, vagy csak sivár romok?... Mintha szétszórta volna őket az Ur keze, hogy mindegyik önönmagának éljen, — vagy

mintha a Jupiter, e csodás nagyságu bolygó, csupa irigységből meggátolta volna, hogy mellette más bolygó-világ képződjék...

— Hová tévedtünk? kérdi az olvasó, ki képzeletben velem száll, midőn a liliputiak bolygói közül kiérve egy megdöbbenő nagyságu égitestre érünk, mely 1230-szor nagyobb mint a föld s 310-szer nehezebb, s mely mintegy második nap viszonyu sebességgel négy mellék-bolygót forgat maga körül! A Jupiter ez, az örök tavasz országa, egy kolosszus, melyet ha jókora lapdának veszünk, földünk csak borsó-zemnek mondható. Felületéről nézve földünk a nap korongján libegő sötét pontnak tűnik fel s a Merkurhoz hasonló csak akkor látható fényesen, ha pályáján a naptól leginkább eltér.

Az egyszerű csillagászati távesővön keresztül már feltűnik négy holdja, melyeknek életet adott s melyek a miénktől annyiban különböznek, hogy mindene-etre lakottak. Ő is elsőrendű csillag fényével jelenik meg egbolygónk s nagyiton át szemlélve holdunkkal versenyez, s míg napkörüli pályáját 12 évi lassúsággal írja le, önönmaga körül viszonyu sebességgel tíz óra alatt megfordul. Az éj és nap ott tehát öt óránként változik. S e mellett az egész bolygón a tavasz melege ömlik el, mert saját tengelye körül oly csekély elhajlással bír, hogy földönkhöz képest függőlegesen látszik kerengeni; ott tehát nincsenek évszakok, légkörének felhői megöntözik talaját s örökké viruló természettel vonják be, a tél der-

János és neje, született Csávossy Jozefin uró egybekelésüknek 25 ik évfordulóját. A fényes és szép ünnepély e napra a gyéri kastélyba gyűjtötte össze a vármegye színét, javát. A diszében, mely a zászlókkal és virágokkal feldisített kastélyban folyt le, hetven személynél többen vettek részt. Este a pompásan gondozott parkban száz meg száz lampion gyult ki, tündéres fényt vetve a park kanyargó utaira, a melyeken a vendégek sokasága hullámozott fel s alá. Az est beálltával a fiatalság természetesen tánczra perdült, s eipusztíthatlan jókedvvel tánczolt egészen hajnali 4 óráig, a mikor a feledhetlenül szép ünnepély véget ért. Ott voltak: a háziuron, Gyertyánffy Jánoson és nejen, valamint a házbelieken: özv. Gyertyánffy Jánosné, özvegy Gyertyánffy Lászlóné, Gyertyánffy Kamillán, Miczin, Lollán és Margiton kívül: Rónay Jenő, alispán, nejevel, Dániel László, főjegyző, ifj. Dániel Pál, nejevel, Dániel Ernő, nejevel, Dániel Ferencz, Dániel József, Dániel Dezső, ifj. Dániel Pál, Gudenus Hugó báró, nejevel és leányával, Guszits Lipót báró, Csávossy Beláné leányával, Heckler Károly nejevel, Szöllőssy Kálmán nejevel, Pottrubány Guidoné leányával, Gyertyánffy Jenő, Andor, László, Lebánovics főszolgabíró, Szávits szolgabíró, Pap Simon, dr. Pap Géza, Feilitzsch Berthold báró, Zsiros Lajos törvényszéki elnök, Damaszkín Arzen, Gudedusz Béla báró, Vécsey Béla, Zsigmond, dr. Kossa Zsigmond, kir. ügyész. A tánczosnók közül: Borzenszky Ella, Guszits Gabriella és Lolla bárónők, Pattyánszky Amelie, Csávossy Adrienne, Vécsey Gabriella stb.

Torontálmegyei rendkívüli közgyűlése e hó 17-én délelőtt 10 órakor vette kezdetét Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán elnöklété alatt. A megyebizottsági tagok nem nagy számban jelentek meg, a mi főleg annak tulajdonítandó, hogy a tagok legnagyobb része a mezei munkával, a gazdaság körül van elfoglalva. A napirend előtt, elnökölő alispán indítványára, a jelen voltak nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy ő felsége születésnapja alkalmából táviratilag kéri fel a belügyministert, hogy a trón zsámolyánál a vármegye közönségének hódolatteljes üdv és szerencsekívánatait tolmácsolja. Az üdvözlő távirat megszerkesztésére D a n i e l

mesztő fagyát nem ismerik; a paradicsomkert talán, melyben az első emberek most eszmélnek, s melynek állatvilága most éled ... Mert a Jupiter bár sokkal korábban született földünkön, nagy tömegénél fogva sokkal fejletlenebb s az sem lehetetlen, hogy az első geológiai átalakulásokon csak most megy keresztül.

A Saturnus, e földünkről hamvas fényben látszó bolygó következik, mely régen a gyászt jelképezé, s mely nyolcz holddal s csodás háromszoros ezüstszerű övvel van körülvéve, melyek mint miriadnyi apró testecskék körötte 5-12 óra alatt keringenek. Ez mindenesetre a legbizarrabb bolygóvilág, melyet alig képzelhetünk el. Nyolczvanszor nagyobb földünkénél s 29% év alatt fordul meg a nap körül, melytől 272 millió kilométernyivel távolabb esvén mint mi, emberi számításunk szerint fagyos hideg ségnek kellene uralkodnia, a szinképelemző azonban ott is légkört mutat, mit csak az magyarázhat meg, hogy a bolygó saját melege pótolja a hőkevesbletet. E bolygó saját tengelye körül tíz órányi rövid idő alatt megfordul, s gyűrűinek kerengése folytán egyes részei évekig árnyékban maradnak ... Különös lehet, hét évig nem látni a napot, melyet az övek gyászleple elfed, mely mint egy szivárvány-ív befödi az égboltot, alatta a holdak forogva, a kisebbek közelebb mint a mi holdunk, a legnagyobb 4 millió kilométernyi távolban töle, amazok 1-2 nap alatt körülfordulva, ez 80 napi út után, megannyian más-más alakban, a mint negyedeikben vannak.

László, megyei főjegyző kéretett fell. — Szintén egyhangulag határozták el ezután, hogy a vármegye közönsége ő felségének temesvári látogatása alkalmával küldöttséggel fogja magát képviseltetni. A küldöttség vezetője a vármegye főispánja, Hertelendy József lesz. Az esetben pedig, ha ő felsége csak Temesvár városának és Temes megyének küldöttségeit fogadná, a torontáli küldöttség a kiállítás területén, a torontáli pályállománál foglal állást. Ezután Kovács Agoston ügyvéd, bizottsági tag kérdést intézett az alispánhoz az iránt, hogy van-e, s mennyiben van alapjuk a főispán egészségi állapotáról keringő aggasztó híreknek? Rónay Jenő alispán azonnal felelt a hozzá intézett kérdésre, s válasza örvendetesen nyugtatta meg a jelenvoltakat. A főispán egészsége meg volt ugyan támadva, ez idő szerint azonban már a teljes javulás útján van, a mit szóló annál bizonyosabban állíthat, mivel a napokban meglátogatta őt Marilla fürdőn, a hol a főispán ez idő szerint üdülést keres. — Majd a megyei kórház ügye került szőnyegre s egyhangulag határozatba ment, hogy a kórház Nagy Beeskereken, a legújabb rendszer szerint 3.6.000 frt költséggel létesíteni fog, s hogy a tervek jóváhagyás végett a belügyministerhez terjesztetnek fel. A kórház felépítésének és berendezésének költségei a vármegye közönségére újabb terheket nem rónak. — Elnökölő alispán ezután bejelentette hanzeni Deschán Arthur, volt nagy-kikindai főszolgabíró halálát, s indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét. — Végül H a d f y Döme indítványára bizottság küldetett ki annak megvizsgálására, hogy vajjon a nagy-kikindai járás, mely Nagy-Kikinda községnek rendezett tanácsu várossá történt szervezkedése által legnagyobb községét vesztette el, nem volna e felosztható a többi szomszédos járások között. — Következett azután a napirend többi tárgya, melyről lapunk hivatalos részében referálunk.

Mihályi Viktor lugosi püspök e hó 26-án érkezik Nagy-Komlóra az ottani gör. kath. templom felszentelésére. A templom ünnepélyes felszentelése Nagy Komlóson 27-én reggeli fel 8 órakor veszi kezdetét. Délután ő méltósága hivatalos körútját kezdi meg s Nagy-Szent-Miklóra, onnan másnap Egresre, Szerb-Csanádra, szombaton Kis-Zomboron

Mit nem adnánk érte, ha a mi éjszakáinkban is a holdak ily tündöklése játszódna le, az egyik égő lampionként szemlátomást futva végig, a másik háromszor akkorának látszva utolsó negyedében, a harmadik csak keskeny sarlóját mutatva, mely a nap fényét alig képes visszarezegni s így tovább ...

Kifradunk már útunkban; minél tovább haladunk, annál iszonyubb távolságokat kell áthidalnunk, hogy csak egy pillanatra is megpihenjünk. A napbirodalom határához közeledünk; csak két pont van még: az Uranus s ettől 1600 millió kilométerrel a Neptun.

— Hová lett a nap? kérdi az olvasó ijedten, mintha lassanként letűnt volna útunkban, vagy ama fényes csillaggá olvadt, mely aláragyog? Mintha homályos éjszakában járnánk, az égbolt szürkületet mutat s a mindenség csillagzatát fitogtatja ...

Valóban, a nap csekélyke ponttá olvadt, s a föld? arról itt fogalmunk sincs. Elvesztett, elnyelte a távol.

Az ür metsző hidegét érezzük s a borzasztó sejtelen bánt, hogy földünk jövőjét látjuk. Menekülni szeretnénk e haldokló tömegektől, de vágyunk még egy percze a legszélsőbb határra vonz, melyen túl új és új napok csodái kezdődnek, de erőnk nincs, a nap vonzalmát legyőzni s szívünk az anyaföldre hív.

Alig várjuk, hogy megérkezzünk.

át Ó-Bébára, innen Oroszlámosra s Nagy-Kikindán át Nagy-Beeskerekre utazik. Városunkba e hó 29-én este érkezik meg.

Nyilvános meghívás. Azon százezreket kik templomunk építésére kegyesen adakoztak egyen-egyenként meghívunk teljes lehetetlen. Nem is próbáltuk meg. — Csak így hirlapilag hívunk meg mindeneket. Jöjjetek el f hó 30-ra hozzánk, s megjelenésökkel neveljék igazi örömlük. — Kik pedig a távolság miatt el nem jöhetnek, látni meg óhajtanak mit építettünk a reánk bizottakból, azok templomunk képét megrendelhetik Oroszi fényképészünkénél, nagyban 1 frt 50 kr., kicsiben 50 krért. Szalay J., ref. lelkész.

Uj főgymnasium. Kun-Félegyháza város képviselő-testülete hazafias gondolkodásának fényes bizonyítékát adta f. é. augusztus hó 9-én tartott közgyűlésén, a midőn lelkesedéssel és egyhangulag elhatározta, hogy a fennálló algyimnasiumot főgymnasiummá fejlesztészi és a modern paedagogiai követelményeinek megfelelően mindennel ellátja. Az ötödik osztály már f. é. szeptember hó 1-én megnyílik és így évről-évre a többi osztályok is. Különösen az idegen ajkuakra nézve megbecsülhetetlen gőczpontot képez e tiszta magyar város, hol a tiszta, romlatlan magyar nyelvvel együtt igaz magyar hazafiság is oltódik az ifju szívembe. Missiót teljesített már eddig is e város a bántási németajkuaknak nyelvben és érzelemben való megmagyarosításával.

Gymnasiumi értesítés. A helybeli községi főgymnasiumban f hó 30-án és 31-én lesznek a pótló és a javító vizsgálatok, a beiratások pedig szeptember hó 1, 2, és 3-án d. e. 8-12 óráig. Ujabb intézkedés folytán minden tanuló egyenlően fizeti a tandíjat fél-évenként 12-12 frtot. Mindazon tanuló, kik először lépnek az intézetbe, kötelesek a beiratáskor születési és a 12 évesnél korosabbak újraoltási bizonyítványukat előmutatni.

Iskolai értesítés. A nagy-beeskereki községi népiskolánál a beiratások az iskolaszék határozata folytán f. é. szeptember hó 1, 2, és 3-án eszközöltetnek a községi népiskola 1. emeletén levő igazgatói irodában, a mi azon megjegyzéssel hozatik tudomásra, hogy a szülők, gyámok kötelesek gyermekeiket illetve gyámoltjaikat és pedig 6-12 éves korukig a mindennapi, 13-15 éves korig pedig a fent kitett időben annyival inkább beiratni, mert a később jelentkezők a törvény értelmében szigoruan fognak büntettni. — Ezzel egyidejűleg értesítettnek, hogy egyrészt a beiratás alkalmával bekövetkező szorongás elkerülése, másrészt a közönség kényelme elősegítése végett a tan-s beiratási díjról szóló nyugták f. hó 25-től kezdve t. Blumm Sándor iskolaszéki gondnok urnál — a kereskedésben — válthatók. — Tan- és beiratási díj 2 frt 45 kr. o. é. — A szegénységi bizonyítvánnyal ellátott tanulók a tandíj fizetés alól felmentetnek. Az igazgatóság.

Iskolai hirdetés. A t. ez. szülők és gyámok tisztelettel értesítettnek, hogy a beiratások az 1891/92-iki tanévre a Miasszonyunkról nevezett iskolánövérk vezetésével álló nagy beeskereki róm. kath. intézetbeli magán- és népiskolában szeptember 1, 2, 3, és 4-én délelőtt 8-12 óráig, délután 3-4 óráig a zárdaépületben tartatnak. — Szeptember 5-én pedig reggeli 9 órakor az ünnepélyes: „Veni sancte“ a pléb. templomban megtartatik, mely után az előadások kezdődnek. A igazgatóság.

Ösztöndíj-pályázat. A torontálmegyei tanítók által létesített „Steinbach Antal“ című alapítvány ez évi 80 frtból álló két ösztöndíjra 40 frt ezennel pályázat hirdettetik. — Az alapítványi oklevél értelmében ezen ösztöndíjért mindkét nembeli oly tanítóképezdeszek folyamodhatnak, kik a tanítóképezde I., II.

vagy III-ik évfolyamát elvégezték és kiknek atyjuk vagy anyjuk az alapítványnak tagja. A folyamodványhoz csatolandó: a) a lefolyt tanévről szóló bizonyítvány; b) a folyamodónak atyja vagy anyja évi fizetéséről szóló hatóságilag kiállított bizonyítvány; c) Családi értesítő. Kik ezen ösztöndíjt elnyerni óhajtnak, felhívtnak, kellően bélyegelt s most érintett okmányokkal felszerelt folyamodványukat f. é. szeptember hó 8-ig bezárólag aláírottához beküldeni. Nagy-Becske-reen, 1891-ik évi augusztus hó 20-án. Steinbach Antal, kir. taofelügyelő, mint az alapítvány kezelője.

Templom szentelés. A ref. templom felszentelésére kiadott programmtól annyiban tértenek el, hogy az ismerkedési estély a „Korona” vendéglőben tartatik meg.

Királylövészet. A folyó évi augusztus hó 9., 15., 16., 17. és 20-án a helybeli lövészeget által rendezett királylövészet eredménye következő: 200 lépéssel 2 körös táblába 100 lövéssel. Az egylet által adományozott díjakat nyerték a következők és pedig: 1. díjat 3 darab aranyat Linder Róbert legjobb szegért 15 részzel, ki ezuttal lövészek király lett. 2. díjat 2 db aranyat Nack Gyula legtöbb egységért (118). 3. díjat 1 db Napoleondort Lichownik János legtöbb szegért (5 db). 4. díjat 1 db aranyat és 3 db ezüst forintost Andel Károly 2-ik jó szegért 25 részzel. 5. díjat 1 db aranyat és 2 db ezüst forintost Keresztes Aladár 3-ik jó szegért 33 részzel. 6. díjat 1 db aranyat és 1 db ezüst forintost Amend Rezső 4-ik jó szegért 116 részzel. 7. díjat 1 db aranyat Kokits A. F. 5-ik jó szegért 144 részzel. 8. díjat 10 frank aranyat Haidegger Odön 6-ik jó szegért 230 részzel. 9. díjat 3 db ezüst forintost Binsberger Mihály 7-ik jó szegért 235 részzel. 10. díjat 2 db ezüst forintost Broschkó Ede 8-ik jó szegért 250 részzel. — A körversenytablán a következők nyertek díjat 200 lépésről 20 körös táblába 3 lövéssel: 1. díjat 2 db aranyat Lichownik János 56 egységgel. 2. díjat 1 db aranyat Kokits A. F. 53 egységgel. 3. díjat 10 frankos aranyat Keresztes Aladár 51 egységgel. 4. díjat 5 ezüst pénzt dekorációval Linder Róbert 45 egységgel, díjat adta Keresztes Aladár. 5. díjat 2 aranyat porcellánból Novák I. C. 45 egységgel, díjat adta Eisenstädter Ignác. 6. díjat illatszertartót Nack Gyula 44 egységgel, díjat adta Kokits A. F. 7. díjat fali tányért Binsberger Mihály 44 egységgel, díjat adta Lichownik János. 8. díjat egy üveg cognacot Broschkó Ede 43 egységgel, díjat adta Nack Gyula. 9. díjat teartortó Weltmann Márton 41 egységgel, díjat adta N. N. 10. díjat dohánytartót Amend Rezső 38 egységgel, díjat adta X. Y. 11. díjat aranytűt Haidegger Odön 36 egységgel, díjat adta Andel Károly. 12. díjat pálinkás üveget dr. Nónai Pál 34 egységgel, díjat adta Binsberger Mihály. 13. díjat látcsövet Andel Károly 30 egységgel, díjat adta Linder Róbert. 14. díjat vázát Oroszi Lajos 11 egységgel, díjat adta Linder Róbert 15. díjat pisztolyt Szakál Lajos 7 egységgel, díjat adta Broschkó Ede.

Hivatalos jelentés f. évi július hóban Nagy-Becske városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. Városunk lakosságának száma az 1891. évi népszámlálás szerint 22.273. Az összes elhaltak száma 48 a következő halálokkal: roncsló toroklob 1, hasihagyász 1, veszületett gyengeség 4, ránggörcs 5, gyermekaszály 2, tüdőlob 2, tüdőgümörkór 1, bélhurut 8, idültveselob 2, aggkór 4, öngyilkos 1, hörghurut 4, görvélkór 1, agyburoklob 2, méhrák 2, tüdő-üszök 1, bubor 1, dermedet 1, kizárt la-gyéksérv 1, terjedő hütéssel párosult butaság 1, vízbe fuladt 1, agylob 1, szivhütés 1. — Születés július hóban 75 jelentetett be. — Az egészségügyi viszonyok a jelentés hónapban igen kedvezők voltak, csak a gyomor és bélhurutos bántalmak léptek fel nagyobb számban. N.-Becske, 1891. évi

augusztus hó 8-án. Dr. Haidegger Lajos, vár. főorvos.

Nagy tüzvész Lovrinban. Lovrin községből írják lapunknak, hogy ott e hó 21-én délután, Lipthay Frigyes baró majorján tűz ütött ki, mely a heves szélvihar folytán rohamosan terjedt. Néhány percz alatt az óriási, mintegy 25 öl hosszú gazdasági épület teljesen lángokban állott. A tüzoltók azonnal ott termettek a helyszínen és nagy erőmegfeszítés után lokalizálták a tüzet. A lakóházat és melléképületeit sikerült megmenteni. A kár jelentékeny, mert a gazdasági épület padlásán felhalmozva volt gabonaneműek mind odavesztek. A tűz onnan keletkezett, hogy egy gyermek égő paraszat öntött a padlásra levő ládába, mely csakhamar lángba borult és a tűz átkapott a háztetőre.

Törvényszéki csarnok.

A becskerekir. törvényszék végtárgyalásainak sorrendje. Augusztus hó 24-én: Arak Ilia, sulyos testi sértés. — István Janó, lopás. — Iszakov Zsarkov Velykó, sulyos testi sértés.

Augusztus hó 27-én: Dr. Pánits Mladen aljegyző elleni fegyelmi ügy (3 rendbeli).

GAZDASÁG.

A gazda befolyása a gabonaárakra.

Megirták ugyan már többen is, de újabban Roscher „Über Kornhandel“ című munkájában az adatok és érvek meggyőző erejével bizonyítja be, hogy minél jobbmóduak valamely vidéken a gazdák, annál kevésbé kell ott a gazdag aratás után a gabona árának alászállnia, mivel az eladók azon helyzetben vannak, hogy bevárhatják a kedvezőbb üzleti konjunkturákat.

A józan gazdasági tanács igaz, hogy úgy hangzik, hogy a gazda ne spekuláljon kész termékével, hanem ha ilendő árak vannak, mielőbb adja át termését a kereskedőnek; ez azonban nem egyértelmű azzal, hogy kénytelen is legyen mindenét azonnal bármilyen áron pénzre tenni. A mint csak jövedelmezőleg az üzheti a szőlőtermelést, a ki megvárhatja borának 2-3 évig teljes kifejlődését s csak azután a legjobb árak idején adja el: ugy a buza-termelőre is áll ugyan e szabály s csak akkor üzheti a termelést jövedelmezően, ha legalább a jövő termésig nem kénytelen eladni azt.

E tény igazságát bizonyítják némely nagyobb bérleti gazdaságok is, a melyeken a bérlő soha sem levén pénz dolgában megszorulva, rendszeren oly években is jövedelemmel zárja be üzletét, a midőn mások csak veszteségről szólhatnak.

Azt minden tapasztalt gazda tudja már, hogy általános jó termés után 1-2 hónapig rendszerint leszállanak a buzaárak, ezt figyelembe véve, manapság nem adhatja magát senki Magyarországon a buzatermelésre azon reménnyel, hogy terményéből aratás-kor azonnal pénzselhet. A piacot kell hatalmunkba keríteni, mert megfordítva, ha mi leszünk szolgálivá, az a legkegyetlenebb zsarnok. Oly árucikk, melyből általános és biztos kelendő-sége alapján rendszeren nagy készleteket gyűjtenek raktáraikba a spekuláló

kereskedők, nem számíthat hirtelen nagy áremelkedésre, még rossz termés esetén sem; ezért rögtön az aratás-kor való eladás soha sem járhat valami nagyobb előnnyel.

Az aratást közvetlen követő hetek gabonaárait rendszeren nem a termelők, hanem azok szabályozzák, a kiknek raktáraik vannak, a melynél, ha azok üresen állnak, csak a raktárbért kockáztatják. Ha ezek előnyösen tehetik, vásárolnak raktáraik betöltésére, ha nem, akkor várakoznak. Azon árfolyam, mely ilyenkor jegyeztetik, mindenkor csak azon árat jelenti, melyen az okvetlen eladásra szorult gazdától a kereskedő minden eshetőségre számítva is nyereséggel vásárolhat.

Ezek a gazdák nyomják a buzaárakat, mert szükségük van pénzre s a mily mértékben szaporodnak az országban az ily sürgős kényszereladások, annál inkább veszteti el az országos buzaárfolyam az érintkezést a világpiazzal, a mi természetesen nem marad visszahatás nélkül a jobbmódu gazdákra sem, kik pedig különben bevárhatnák a kedvező időpontot. A dolog ugyanis így áll: az aratás utáni első hetekben az eladásra kényszerült gazdák sürgős kínálata nyomja az árakat, mire azonban e kínálat véget ér s beállana a készletek fogytani remélt áremelkedés, már akkor a külföldi terméstről is biztos tájékozással bír a kereskedelem s most azután teljesen a világpiazzal alakulatai érvényesülnek. Ha a külföldi termés rossz volt, akkor természetesen kifizette magát a várakozás, ha azonban jó, akkor az árak állandóan alacsony fokon maradnak s akkor a várakozásból nem származik hasznunk.

Mireánk nézve csak egy eset volna előnyös. Mi ugyanis az aratással pár héttel előbb készülünk el, mint a külföld. Minthogy ilyenkor a készletek már tetemesen megfogytak, szükség-szerű kereslet áll be, mely az árakat emelné, ha a keresletnél nagyobb nem lenne a kínálat, vagyis ha sikerülne a gazdák zömének oly helyzetet teremteni gazdaságukra nézve, hogy ne kelljen nekik okvetlenül mennél előbb pénzre váltani termésüket. Ebben a momentumban rejlik Magyarországra nézve annak fontossága, hogy jómódu gazdák legyenek, mert ekkor tőlük függne a gabona árak alakulata.

N. H.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tüzbiztos máz fatárgyakra következő módon készítenőd. A fatárgy külsejét bekenjük, de úgy, hogy mielőtt az előbbi bekenés teljesen felszáradt volna, a második kenést nem szabad végezni. A fa ezáltal zöldessárga színt kap. Mikor az utolsó kenés is felszáradt, belesz az kenve töményszalmiakkal, (chlor ammonium) mi közben ammoniak-gáz fejlődik ki, ugyanis a vízüveg kali és natron része a szalmiák alkreszeivel chloralkalium és chlor-natriumot alkot, s a vízüveg kovavas része kiválik, és a fát üvegréteggel vonja be. Mikor ezen kenés is felszáradt, chloraluminiumoldattal kenjük azt még be, és végre sódaoldattal. Az így kezelt fa nem ég meg, és évekig ellentáll az időviszontagságainak is. Megjegyzendő, hogy minden szer felkenéséhez külön ecsetet kell használni. Jó lesz próbát tenni e szerrel.

Hernyók sikeres irtása. A hernyók este rendszeren a fa ágai közé vagy más biztos helyekre vagy csomókba gyűlnek össze. Legezészerűbb, ha ilyenkor a következő oldattal befeccskendezük: Veszünk 100 gramm kaliszappant és 60 gramm ként s ezt 25 vagy 30 liter vízben megforraljuk és mikor kihűlt, jól összekeverve feccskendezük, vagy egy hosszú pózna végére erősített kis rongylabdával a csomóban levő hernyókat megpemteljük. Ezen oldatot eddig a hernyók leghathatósabb irtó szerének tapasztalták. A poznára kötött rongy csomóval való permetezést anyag megtakarítással alkalmazhatjuk, míg a feccskendezés nagyobb felületre is hat. Ez egyszerű és olcsó keverékkel millió és millió hernyótól pusztul meg már az idén és alkalmazását bárkinek nyugodtan ajánlhatni.

Vajhűtő szekrény készíthető egy körülbelül 40 cm. széles s épen olyan magas, 1—2 m. hosszú szekrényből (a hossz a szükséglet szerint változik; így pl. 2 m. hosszú szekrény elég 100 tehennel bíró gazdasághoz), a láda fenekének felszínétől a ládában mozgatható léczrácsnak kell lenni, melyre a vajat kenyéralaku tömegekben helyezük el, miután a sozást is elvégeztük. A hűlést felülről egy jégréteggel eszközöljük, melyet a szekrény belsejébe néhány eméternyre lehetősé és a szekrényt jól elzáró pléhfedélre rakunk. Hogy a jég sokáig tartson, erre a rétegre tanácsos még egy deszkafedél tenni. Ezen olcsó hűtőszekrény nemcsak a vaj, hanem más anyagok eltartására is alkalmas.

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgöröskben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitzpor” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész s. es. és kir. udv. szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 5

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

VASUTÜGYEK.

M. kir. államvasutak budapest dunabalti üzletvezetősége.

„Szivattyutelep” feltételes megállóhely megnyitása a torontáli helyi érdekű vasutakon.

Folyó évi augusztus hó 25-én a torontáli helyi érdekű vasutak nagymargita verseczi vonalán Loudon-tanya megálló és rakodóhely, és Bethlentanya állomás között „Szivattyutelep” elnevezéssel új feltételes megállóhely fog a személyforgalomnak átadni.

A személyszállító vonatok ezen új megállóhelyen a következő időkben fognak feltételesen megállani:

Nagy-Beeskerek felé:
3102. sz. személyvonat 8 óra 46 p. reggel
3112 sz. vegyesvonat 2 „ 29 „ délután.
Versecz felé:
3101. sz. személyvonat 5 óra 43 p. délután
3111. sz. vegyesvonat 11 „ 59 „ délelőtt.

Hirdetések.

Ad. 28705. sz. 1891. (332—1.1)

Arlejtési hirdetmény.

Torontál vármegye közönsége elhatározta, hogy N. Beeskerek város területén egy tíz épületből álló közkórházat létesít.

Felhívtnak az ezen építési munkálatra vállalkozni óhajtok, hogy az előírányzott 3.6855 forint 04 krajczár költségnek 5%-a vagyis 15.842 forintot készpénzben, vagy hason értékű óvadékképes értékpapírokkal ellátott ajánlatukat az alulírt alispánhoz legkésőbb folyó évi szeptember hó 20-án d. e. 12 óráig annál bizonyosabban nyujtsák

be, mert később beérkező ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Az ezen építési munkálatokra vonatkozó részletes műszaki iratok valamint arlejtési feltételek az alispáni hivatal helyiségeiben a hivatalos órák alatt betekintheők.

Ajánlattevők kötelesek lesznek, ajánlatukban tisztán kitenni, hogy az arlejtési feltételek minden pontját részletesen ismerik, azoknak magukat alávetik.

Megjegyeztetik, hogy az összes munkálatok csak egy általános vállalkozóknak fognak kiadatni.

N. Beeskerek, 1891 augusztus hó 20-án.

Rónay,

kir. tanácsos, alispán.

1558. szám. 1891.

(330—1.1)

Hirdetmény.

Torontálmegye alispánja az 1891. évi augusztus hó 13-án kelet 29178. számú rendeletével a szécsányi és eszvási Temeshidak korlátainak helyreállítását 997 frt 76 kr., illetve 900 frt 99 kr., összesen 1898 frt 75 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1891. augusztus hó 31-ik napjának 10 órájára a torontálmegyei magy. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalása a vonatkozó, az engedélyezett költség után számítható, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó előmérték költségvetés a nevezett magyar kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban, naponként megtekintheők. Nagybeeskereken, 1891 aug. 20.

A Torontálmegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

6090. sz. kig. 1891.

(324—3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye török-kanizsai járásba kebeleztet Oroszlámos község központtal újonnan szervezett körorvosi állásra, mely körhöz Egyházaskér, Majdán, Rábé és Kis Sziget községek tartoznak s mely állással 600 frt évi fizetés s az egyes községek szabályrendeleteiben megállapított látogatási díjak vannak egybekötve, ezennel pályázat nyittatik.

A megválasztandó körorvos a községeket az azok által előállítandó fuvar igénybevételel hivatalból hetenként egyszer tartozik meglátogatni s a közegészségügyi törvényben előírt teendőket végezni; Oroszlámos községben gyakorolja megfelelő és szabályrendeletileg megállapított díjazás mellett a halottkémlést és a husvizsgálatot.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, miszerint orvostudói oklevelükkel és eddigi működésüket tanúsító bizonyítványukkal felszerelt kérvényeiket f. évi szeptember hó 9-ig a török kanizsai járás szolgabírói hivatalához beküldjék.

A választás f. évi szeptember 10-én Oroszlámos községében fog megtartatni. T. Kanizsán, 1891 augusztus 10-én.

Tallán Emil, főszolgabíró.

3386. ki. 1891.

(331—3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye tekintetes alispáni hivatala f. évi július hó 20-án 24.841. szám a.

kelt jogerős határozatával az óteleki körjegyzőnek ezen hivataláról való lemondását elfogadván, az eképp megürült körjegyzői állásnak választás után leendő betöltésére pályázat nyittatik.

A választás Ótelek községében folyó évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor fog megejtetni.

Ezen állással 500 frt készpénz fizetés, 50 frt uti és 70 frt irodai átalány, 60 frt 50 kr. fa, szalma és világítási járandóság, szabad lakás és kert haszonélvezete s végre a magánmunkálatokért járuló szabályrendeletileg megállapított díjak vannak össze-kötve.

Megjegyeztetik továbbá, hogy a volt körjegyző által a csatád-párdányi kincstári uradalomtól eddig természetben haszonélvezett 20 hold szántóföldnek további élvezete a tek. temesvári m. kir. jószágigazgatóságnak f. évi július hó 16-án 11.500. sz. a. kelt intézkedésével elvonatott, mert az nem képezett a körjegyzői fizetéssel egybekapcsolt illetményt, hanem a volt körjegyzőnek személyéhez kötött földesuri kegyadomány volt, s e szerint a jövődöbeli körjegyzői fizetésnek kiegészítő részét nem képezi.

Felhívtnak tehát mindazok, a kik eme körjegyzői állását pályázni óhajtanak, miszerint az 1883. évi I. t. cz. értelmében kellőleg felszerelt folyamodványaikát a választástól megelőző nap déli 12 órájáig alólírt főszolgabírói hivatalnál annál inkább benyujtsák, mert később érkezett kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Párdány, 1891. évi augusztus hó 21-én.

Torontálmegye párdányi járási főszolgabírói hivatala.

Pályázati hirdetmény.

A végszentmihályi közhöz tartozó Vég-Szent-Mihály és Sándorfalva községekben lemondás folytán üresedésbe jött 90 frt évi fizetéssel s minden szülési esetenél 1 frttal javadalmazott szülésznöi állásra — melynek székhelye Vég-Szt-Mihály — ezennel pályázat nyittatik.

A választás Vég-Szt-Mihály községében fog megtartatni 1891 szeptember 5-én d. e. 9 órakor.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig alólírt hivatalhoz benyujtsák.

Kelt Alibunáron a szolgabírósnál 1891 július 31-én. — Főszolgabíró szabadságon: Kovács Gusztáv, szolgabíró. (304—3.3)

Gyógyszerész gyakornok kerestetik:

6 gymnásiumi osztályt végzett, jó magaviseletű, szérény itjú bővebb felvilágosítás végett forduljon **Rziha Károly** gyógyszerészhez, Zombolyán. (328—3.1)

Egy szorgalmas

Jegyzősegéd

ki a szerb nyelvet beszéli és a házközönségi ügyekről némi fogalommal bír 35 frt havi fizetés és némi mellékjövödelem biztosítása mellett azonnal felfogadtatik.

Okleveles jegyzők előnyben részesülnek. Kérvények Kubin községéhez intézendők.

Susich László,
I-ső jegyző.

(329—3.1)

499. sz. b. v. 1891.

(322-1.1)

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött vjhajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a török-becei tekintetes kir. jbiróság 4422. p. 1890. sz. végzése által Freund József ó becei lakos mint Schlesinger és Polakovits budapesti czég engedmenyese vjhajtó javára, Kanitz Sandor t.-becei és Kanitz Jakaó aracsi lakosok ellen, 1223 frt 76 kr. tőke, ennek 1890. évi augusztus hó 20. napjától számítandó 6 százalék kamatai s eddig összesen 50 frt perköltség erejéig elrendelt biztosítási vjhajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 810 frtra becsült 16 drb szarvasmarha és kukoricaszárbból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2593. p. 1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Aracson a község házában leendő eszközzésére 1891. évi augusztus hó 28. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Török-Becsén 1891 augusztus 8 án.
Rankovits István, kir. bir. vjhajtó.

Arlejtési hirdetmény.

Torontálvarmegye alispáni hivatala f. évi augusztus hó 3-án 27405. 1891. sz. a. kelt rendelettel a bóka-kanaki megyei uton az O. Berzaván építendő fa-zsilippel egybekötött fa-ateresz helyreállításának biztosítása végett árlejtést rendelt el, mely alulírt államépítészeti hivatal helyiségében 1891. évi szeptember hó 3-án délelőtti 10 órakor fog megtartatni.

Az arra engedélyezett költségösszeg 1552 frt 39 kr.

Váilalkozni szándékozók, azon értesítéssel hívatnak meg, miszerint ezen versenytárgyalásra zárt írásbeli ajánlataikat szabályszerűen készítve 50 kros bélyeggel, valamint 5 százalékos bánatpénzzel ellátva (mely állhat készpénz vagy állampapírokból) az árlejtést megelőző nap azaz 1891 szeptember hó 2-án délelőtti 12 óráig ide nyujtsák be. E határidőn túl beérkező ajánlatok felbontatlanul fognak illetőknek visszaadani.

Az ajánlatban a fenti költségéből teendő százalékos árelengedés számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó az építéshelyi körülményeit az építési feltételeket és műszerelvényeket stb. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A végbeviendő munkálatok előméréte s költségvetése, általános és részletes építési feltételek és a szerződés mintája az alulírt államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők. (323-3.1)

N.-Becskerek, 1891 augusztus 9 én.

A torontálmegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaaknak!

A es. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül; még oly esetekben is, hol semmi sem használ; még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállítatik (külsőleg észrevehetetlen, garantizott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Híres tanárok elismerő nyilatkozatait, legnevezetesebben orvosi ajánlasok és alaposon kigyógyultak ezernyi hálairatai érdek nélkül tanácsolják a es. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diszkrétívál. Tartalom és származás felismerhetlen **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. (255 13.8)

425. kig. sz. 20. kgy. 1891.

(326-1.1)

Arverési hirdetmény.

Alulírt községi előjárósága részéről ezennel közhirre tétetik, hogy a községi képviselő-testületnek 1891. évi augusztus hó 1-én tartott rendkívüli közgyűlésben hozott 20. kgy. 1891. számú határozat folytán a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező nemesi birtokrészhez tartozó a barnaháti 17. számú tjkönyvben A. I. (357-361.) hr számok alatt felvett körülbelül 320 hold szántó és 39 hold kaszáló két holdas parcellákban f. évi szeptember hó 2-án és folytatva tartandó nyilvános árverés útján örök áron eladatni fog.

Az árverési feltételek alulírt hivatainál megtekinthetők.
Szerb-Padé, 1891 augusztus hó 16-án.

Jovanovits,
jegyző

Terzin György,
bíró.

Arverési hirdetmény.

Gyuricsin Józsa aracsi lakos részére, Surányi János aracsi lakos ellen mai napon megtartott árverés sikert nem eredményezvén, közhirre tétetik, hogy egy Gepli cséplő-járgány, lovak, kocsi, szerszám, árpa, kukoricza és egyebekből álló ingók aracsi község határában lévő „malta“ nevű dülő szállásán **1891 augusztus hó 27-én d. e. 8 órakor** bíróság el fognak adatni. (327-1.1)

Török-Becse, 1891 június hó 9-én.

Rankovits István, kir. bir. vjhajtó.

Az 1891-92. iskolai tanévre

jó házból való 2 gymnas. tanulót teljes ellátásba elfogad megállapodás szerint.

Zachariás Sándor.
megyei kiadó.

(314-3.3)

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:

VI. külső Váci-ut 1696-99.

(10-24-21)

Városi iroda és raktár:

VI. Podmaniczky-utca 14

Ajánlja kitéző és szilárd szerkezetű

Gőz- és járganycseplő-készületeit

és számos első
díjakkal kiténtetett

szab. SCHLICK-féle 2- és 3-vasu ekéit és szab. melyítő ekéit. eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekéit. — talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit, valamint

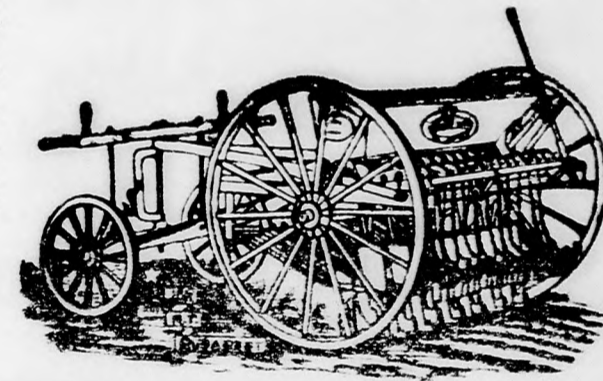
Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS-rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szab. Jókay-féle „Hungária“ darálógépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalomberendezések, eredeti amerikai kéveköttő és marokrakó aratógépek és fűkaszalógépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Első nbecskereki temetkezési intézet**Bencze Antal**

Hunyady-(fő-)utca.

Van szerencsém a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy temetkezési intézetemet a kor igényeinek megfelelőleg teljesen újonnan rendeztem be. — Különösen kiemelendő a

dísz-halottas-kocsi

12 emberrel, portás, egyenruházott kísérek stb. (277-6.3)

A legfinomabb kiterítőárgyak, a melyek egészben vagy részben rendelkezésre állanak a legolcsóbb árakon. — Előforduló halálesetknél a temetések rendezését elvállalom a legmértányosabb feltételek mellett; ezekre 6 osztályt állítottam fel és pedig:

Dísz-osztály 407 forint, II. osztály 169 forint, IV. osztály 64 forint,

I. osztály 278 forint, III. osztály 109 forint, V. osztály 35 forint.

A környéken bármily távolságban előforduló halálesetknél is készséggel átengedhetem halottas-kocsimat és a hozzátartozókat olcsó árakon

3124. sz. ki. 1891.

(310-33)

Pályázati hirdetés.

A f. évi március 12-én Fény községben végbe ment fényi jegyzőválasztás a n. m. kir. belügyministeriumnak 43867-91. sz. a. kelt kegyes intévényével megsemmisítettén, a 315 frt készpénz, 30 frt utiatalány, 60 pozsonyi mérő buza és egyéb természetben kiszorgalendő cikkek megváltásáért járó 114 frt készpénz, szabad lakás és házi kert használatával, nemkülönbén a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatok-

ért fizetendő díjak élvezetével javadalmazott fényi községi jegyzői állásnak választás után leendő betöltésére újból pályázat nyitattik.

Mihez képest felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy az 1883: I. tez. értelmében kellően okmányolt kérvényeiket a f. évi augusztus hó 29-én, délelőtt 9 órakor Fény község-házánál megtartandó választást megelőző nap déli 12 órájáig alólírt fősztolgabírószághoz annál inkább betérjessék, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Párdány, 1891 aug. 1. — Torontálmegye párdányi járás fősztolgabírói hivatala.

28372. sz. 1891.

(325-21)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye területén a nagy-szentmiklósi, zombolyai, török-becei, antalfalvi és bánlakai megyei utbiztosi állások betöltendőik, melyek egyenként 500 frt évi fizetéssel és minden kiépített km. után 3 frt 30 kr., valamint minden kiépítetlen km. után 1 frt 65 krnyi uti átalanynyal javadalmaztatnak.

Ennek folytán az említett állásokra pályázni kívánók felhívtnak, hogy írás- és nyelvismereteiket, szakképzettségüket, eddigi foglalkozásukat, valamint életkorukat és testalkatuk egészséges voltát igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat f. évi szeptember hó 10-éig Torontálmegye alispánjánál mutassák be.

A végleges kinevezések egyik feltételét képezi az előírt képességi vizsgának egy év alatti letétele.

Azon tárgyak iránt, melyből ezen vizsga letehető a Torontálmegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál tájékozás szerezhető.

N.-Beckerek, 1891 augusztus 12-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás.
Legjobb bedorzsölő szer
köszvény csúsz és minden meghűlési betegségek ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, gyomorégés, nyálk, székrekedés, májbetegségek, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzében. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Éltismerés MOLL A. urnak Bécsben. Új foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“ -et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Bedorzsölésül sikeres használati köszvény, csúsz, mindennemű testfájdotmak és bennelápnál; burogatás alakjában minden sérelem es sebnél, dagadtok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszulát, hányás, köhögés és hasmenésnek. — Egy üveggel áru használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerüzében és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvéttel. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Éltismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben. Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtók tartani magammal. Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

Nagy-Beckereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dező gyógyszer. uraknál.

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyárjegye, egy sas és MOLL A. sokszorosított czége látható.

Csak akkor valódi

ha minden üveggel MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Nincs többé szürke haj.

Radda Frigyes „Hajregulatora“ a megszült hajak eredeti színét megint helyre állítja. Ezen a legártatlanabb anyagokból készült szer, sem a bőrt, sem a fehéreműt nem festi, s már néhány napi használat után a legmeglepőbb eredményt mutatja.

Egy nagy palack ára 1 forint a kis palackké 50 kr. Postaküldeményeknél a csomagolásért 20 kr. számittatik. (123-1212)

Főraktár: Radda Frigyes gyógytára az „Angyalhoz“ Pancsován; de kapható egyttal minden nagyobb más gyógytárban is Délmagyarországon.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS“

Előnye tulajdonsága valamennyi szikleges vizek között. — vegyi alkotásának szerencsés összetétele kevés szabad szénasav, de az azdag, félig kötött szénasav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légtutak Radein, Vichy stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szénasav tartalmánál fogva s azért vérezsek lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásáért kell tartani, a szénasav-dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmánál olyannyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek. — csekély szabad szénasav tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi-, giesshübli-, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár: Torok-, gége-, légsző- és hörbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorbaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor- vizezőszervek hurutos bántalmánál szüntegyő ó-zlatja.

Ez időszert Európá legelső s leglátogatottabb tudóstegek klimatikus gyógyintézete:

GÖRBERSDORF

a „Margit“-forrás gyógyhatásáról. — Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a „Margit“-forrás gyógyviz“ alkalmazása által a légtutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegem által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án.
Dr. Rimpler Tódor.

Dr. Kéty Lároly egyet. tanár: Légző-, emésztő-szervek, hurutos bántalmánál jó eredménnyel kisebb szénasav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos: Légsző-, emésztő- és vizező-szervek hurutos bántalmánál bátran versenyez a külföldi szikleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi-, giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos: Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

„Margit“-forrás gyógyviz“ alkalmazása által a légtutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegem által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án.
Dr. Rimpler Tódor.

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.**

Ugyisntén kapható mind n gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Herzl S.
Korona-szálloda.
Minden vasár- és ünnepnapon
Dreher-féle dupla márcziusi
berna (Balk) sör.
(321 1.1)

MÁRIACZELLI
gyomorcsépppek
készítve BERADY C. védlővárhoz címzett gyógyszerárban Kremstern (Magyarország).
Elismert kitűnő és gyomorcsépppek és emésztő- és vizező- szervek betegségei elleni hatékony gyógy- és emésztési zavarok esetében. Csak a melkelt védjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi.
Egy üveggel ára 10 kr., nagy üveggel készítmény 20 kr.
Az alábbi részletek nyilvánosságára vannak hozva.
Gyógy-szerárakban kapható.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Beckereken.